

«УХВАЛЕНО»
рішенням педради ЦД БХТТ
протокол №
від 16 вересня 2020 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Директор
ЦД БХТТ
_____ О. Арутюнян

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Центральноукраїнського державного будинку
художньої та технічної творчості
на 2020/2021 навчальний рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО БУДИНКУ ХУДОЖНЬОЇ ТА ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Вступ

Освітня програма Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості (далі – ЦД БХТТ) – це нормативний документ, який містить єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих ЦД БХТТ для досягнення вихованцями, учнями і слухачами (далі — здобувачами позашкільної освіти) результатів навчання.

Освітня програма вибудовується з урахуванням диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, демократизації управління, створення умов для творчої діяльності адміністрації та працівників закладу позашкільної освіти, соціального захисту вихованців, учнів і слухачів, із забезпеченням їх права на доступність і якість позашкільної освіти, створення умов для безперервності освіти.

Освітня програма ЦДБХТТ визначає організацію освітнього процесу, освітню місію та візію закладу, що забезпечує формування та реалізовує державну політику у сфері позашкільної освіти, особливостей соціально-економічного розвитку регіону, інтересів вихованців з використанням різних організаційних форм роботи, визначених Положенням про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05. 2001 р. №433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004 № 651. а також з використання різних форм, передбачених Статутом ЦД БХТТ.

Освітня програма містить:

- вимоги до вихованців;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05. 2001 р. №433, середня наповнюваність навчальних груп творчих об'єднань становить 10-15 вихованців.

Відповідно до Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в закладах позашкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004 р. № 651, у ЦД БХТТ здійснюється групова індивідуальна робота, що організовується відповідно до

можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, з урахуванням їх потреб, віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я.

Відповідно до інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 р. №102, кількість вихованців, які брали участь у масових заходах, що проводились закладами позашкільної освіти, а також в екскурсійно-туристичних базах, у профільних таборах, на базах відпочинку, оздоровлення враховується за середньорічною кількістю вихованців.

Освітній процес ЦД БХТТ здійснюється диференційовано (відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців) з використанням різних організаційних форм роботи: заняття, гурткова робота, урок, лекція, конференція, семінар, тренінг, концерт, експедиція, екскурсія тощо. Форми і методи навчання вихованців у ЦД БХТТ визначаються педагогами самостійно, з урахуванням специфіки роботи закладу, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів. Освітній процес ЦД БХТТ реалізовується з урахуванням дистанційних технологій навчання.

Вимоги до вихованців, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою визначаються рівнем творчих об'єднань ЦД БХТТ, відображаються в навчальних програмах.

Творчі об'єднання ЦД БХТТ класифікуються за трьома рівнями:

- **початковий рівень** - творчі об'єднання загальнорозвиваючого спрямування, що сприяють виявленню здібностей, обдарувань здобувачів позашкільної освіти або розвитку їх інтересу до творчої діяльності;
- **основний рівень** - творчі об'єднання, які розвивають стійкі інтереси здобувачів позашкільної освіти, дають їм знання, практичні уміння і навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації;
- **вищий рівень** - творчі об'єднання за інтересами для здібних і обдарованих здобувачів позашкільної освіти.

Перелік освітніх компонентів та їх логічна послідовність є складовою освітньої програми, що включає перелік навчальних програм та інші компоненти, що конкретизують організацію освітньої діяльності.

Навчальна програма з позашкільної освіти, як освітній компонент і нормативний документ, визначає організацію освітнього процесу у творчих об'єднаннях для досягнення визначених результатів навчання. При розробці навчальних програм на основі компетентнісного підходу виділяється пізнавальна, практична, творча і соціальна компетентності. Відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту», навчальна програма гуртків, секцій,

інших творчих об'єднань розробляється закладами позашкільної освіти та затверджується у порядку, визначеному законодавством.

Навчальні програми з позашкільної освіти розробляються із урахуванням положень законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту» та відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 р. №433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004 р. №651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.08.2004 р. за № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації освітнього процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. №676.

Типовий перелік навчально-наочних посібників і технічних засобів навчання для художньо-естетичних, еколого-натуралістичних, туристсько-краєзнавчих і науково-технічних позашкільних навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 08.01.2002 №5, визначає перелік технічних засобів навчання в освітньому процесі закладів позашкільної освіти.

Відповідно до типових штатних нормативів позашкільних закладів освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 31.10.2012 р. №1230 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.11.2012 р. за №1935/22247, визначається кількість посад (штатних одиниць) закладів позашкільної освіти.

Штатний розпис ЦД БХТТ розроблено з дотриманням вимог, передбачених Типовими штатними нормативами, з урахуванням типу закладу освіти, контингенту вихованців, кількості груп, режиму роботи закладу, площі і санітарного стану приміщень, будівель і споруд, структурних підрозділів, а також технічних засобів навчання, обладнання та спорядження.

Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 15.04.1993 №102 та зареєстрована в Міністерстві юстиції України від 27.05. 1993 за №56, наказ Міністерства освіти і науки України «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ» від 26.09.2005 р. №557 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.10.2005р. №1130/11410, визначають умови оплати праці, ставки заробітної плати, посадові оклади при обчисленні заробітної плати педагогічних і керівних працівників закладів позашкільної освіти.

Іншим компонентом, що конкретизує організацію освітньої діяльності ЦД БХТТ, може бути кошторис витрат закладу затверджений засновником, як підстава для планування діяльності закладу за усіма напрямками роботи.

Відповідно до пункту 6 статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту» і з урахуванням освітньої програми ЦД БХТТ складає і затверджує річний план роботи, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Загальний обсяг навчального навантаження ЦД БХТТ є складовою освітньої програми, що визначається напрямом позашкільної освіти та рівнем навчання і відображається в навчальному плані ЦД БХТТ.

Навчальний план ЦД БХТТ, як освітній компонент і нормативний документ, дає цілісне уявлення про зміст і структуру, кількість годин за напрямом позашкільної освіти, рівнем та роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження для вихованців.

Типові навчальні плани для організації освітнього процесу в закладах позашкільної системи освіти розроблені на виконання частини 2 статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту»

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. №676 «Про затвердження Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України», на основі навчальних планів, затвердженими відповідним місцевим органом виконавчої влади, розробляється навчальний план закладу позашкільної освіти на навчальний рік, мережа творчих об'єднань, які діють у закладі позашкільної освіти, та кількість груп у них, із зазначенням років навчання, тижневим навантаженням педагогічних працівників, структури навчального року.

I. Місія, візія та ключові цінності ЦД БХТТ

Місія закладу – всебічний розвиток молодого покоління, шляхом соціалізації та надання можливості реалізації творчого потенціалу кожної особистості, її самореалізації.

Візія закладу - створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку та самореалізації, розкриття творчих і лідерських якостей здобувачів позашкільної освіти за умови залучення молоді до активного життя у суспільстві шляхом формування соціально-громадського досвіду.

Головний напрям роботи – формування ціннісного ставлення до себе, людей, держави, природи, праці, мистецтва шляхом реалізації творчих здібностей здобувачів освіти.

В основі освітньої діяльності закладу формування цінностей:

Цілеспрямованість

Доброзичливість

Бездоганність

Хоробрість

Толерантність

Творчість

&Відповідальність

II. Мета та завдання освітнього процесу ЦД БХТТ

Мета освітньої діяльності ЦД БХТТ – всебічний розвиток прийдешнього покоління шляхом створення умов реалізації розвитку здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними якостей та компетентностей, необхідних для їх соціалізації, само- та/або професійної реалізації.

Діяльність закладу направлена на реалізацію таких завдань:

- впровадження сучасних інноваційних технологій, що спрямовані на всебічний розвиток особистості молодої людини, розкриття інтелектуальних і творчих здібностей, задоволення інтересів і потреб у саморозвитку;
- створення сприятливих умов щодо формування культури здоров'я та здорового способу життя;
- забезпечення сприятливих умов для розкриття творчих здібностей, талантів і обдарувань молоді;
- розвиток професійної компетентності та професіоналізму педагогів;
- розвиток здатності до самоосвітньої діяльності у процесі використання сучасних педагогічних технологій у практичній діяльності;
- використання сучасних інформаційних та комунікативних технологій в системі методичної роботи з педагогічними працівниками, надання індивідуальної допомоги у професійному самовдосконаленні;
- розвиток матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

III. Система управління освітнім процесом.

ЦД БХТТ здійснює освітню діяльність у відповідності до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про позашкільний навчальний заклад, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства освіти і науки України, Статуту ЦД БХТТ та інших законодавчих актів і нормативних документів, що регулюють діяльність освітніх закладів. Мова навчання – українська.

ЦД БХТТ є центром з надання методичної та практичної допомоги педагогам закладів професійно-технічної, перед вищої, вищої освіти області з навчально-виховної, методичної, організаційно-масової діяльності.

Основною метою освітньої діяльності ЦД БХТТ є якісна реалізація основних завдань державної політики в системі позашкільної освіти відповідно до чинного законодавства України, реформування змісту, форм та методів роботи відповідно до сучасних умов, підвищення ефективності освітнього процесу, проведення та участь у масових заходах різних рівнів.

Обсяг навчального навантаження для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань ЦД БХТТ становить:

Художньо-естетичний напрям:

«Вокальний гурток».

Мета програми – сприяє формуванню гармонійно розвиненої особистості, музично-естетичного смаку здобувачів освіти, формування навичок професійної взаємодії в колективі, створення умов для творчого розвитку молоді, формування базових компетентностей у вихованців у процесі опанування вокального мистецтва (Зеленський В.М.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень; (Бакума О.В.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

«Хореографічний гурток»

Мета програми - формування і розвиток хореографічних та творчих здібностей дітей засобами різних видів хореографії, збагачення їх емоційно-естетичного досвіду, а також формування ціннісних орієнтирів, потреби в творчій самореалізації, духовно-естетичному самовдосконаленні та професійному самовизначенні. Формування естетичних смаків, здібностей, уяви, фантазії, виконавської майстерності, здатності проявляти творчу ініціативу. (Ланго З.М.) - 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

«Гурток акторської майстерності».

Мета програми – виявлення та розвиток природних фізичних і інтелектуальних можливостей дитини (наявних та компенсуючих), розкриття індивідуальності учня засобами акторської майстерності, виховання загальної пластичної культури, сприяти психологічному звільненню (зняти комплекси, скутість, ніяковість), формувати естетичні смаки (відчуття гармонії в мистецтві, людині, навколишньому світі) сформувати навички професійного та соціального партнерства. (Ярова О.С.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

«Оркестр духових інструментів»

Мета програми - розвиток музичних і ритмічних здібностей здобувачів освіти, формування художньо-естетичного смаку, залученням вихованців до інструментального музичного мистецтва, сприяє загальному підвищенню музичної культури вихованців, популяризує молодіжні духові оркестри, формує навички професійного та соціального партнерства. (Миронюк С.В.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень.

Гуманітарний напрям:

«Європейський клуб»

Мета гуртка: працює над вивченням основних особливостей становлення, розвитку і трансформації європейської інтеграції у країнах Європи, проблем і тенденцій розвитку сучасної співпраці України з країнами ЄС, головних проблем і перспектив вступу до ЄС.

Мета програми – формування і розвиток соціокультурної та міжкультурної компетентностей, як здатності особистості жити й діяти в багатокультурному середовищі, розуміти несхожості людей, поважати їхню мову, релігію, історію, культуру, традиції, дбайливо ставитися до національних цінностей. (Арутюнян О.С.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Гурток «Лідер»

Мета гуртка: передбачає формування громадянських компетенцій та соціалізації молоді у процесі реалізації діяльності учнівського самоврядування, що розвиває навички стратегічного планування, проектного менеджменту, ефективної комунікації, гнучкості та ефективної взаємодії з громадою, представниками влади, бізнесу, ЗМІ тощо. (Ткаченко Є.О.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Гурток «Дебатний клуб»

Мета гуртка: формування громадянських компетентностей молоді через відкриту дискусію, дебати, технологію критичного мислення, ефективну комунікацію та взаємодію, передбачає формування здатності до самопрезентації, ефективної суб'єкт-суб'єктної взаємодії, здатності здобувачів освіти уміння вихованців повноцінно жити в суспільстві, брати на себе відповідальність, приймати рішення, робити вибір, безконфліктно виходити з життєвих ситуацій, сприймати діяльність демократичних інститутів суспільства (Ткаченко Є.О.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Гурток «Розмовний англійський клуб».

Мета гуртка: практичне опанування дітьми мовних і мовленнєвих умінь на рівні, достатньому для спілкування англійською мовою, створення певної бази для вільного володіння англійською мовою в подальшому. (Копієвська Д.Ю.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Технічний напрям:

«Гурток ІТСМ»

Метою програми - є формування компетентностей особистості в процесі опанування технологіями стендового моделювання як однією з ефективних форм надання учнівській молоді основ знань з машинобудування та креслення, виховання стійкого інтересу до технічної творчості.(Цись В.В.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Гурток «Залізничне моделювання» Мета програми гуртка - розвиток творчої особистості та формування ключових компетентностей вихованців у процесі технічної творчості під час гурткового заняття, виховання пізнавальної і творчої діяльності, як засобу формування ключових та предметних компетентностей у вихованців, що збагачує соціальну практику учнів і сприяє становленню особистості з новим стилем мислення.

(Цись В.В.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Гурток «Різьба по дереву»

Мета програми - формування компетентностей особистості засобами практичного застосування різьблення по дереву, виховання у здобувачів освіти художньо-естетичних смаків, розвиток здатності до активної участі у процесі відродження національно-культурних надбань українського народу, свідомого, творчого ставлення до праці, потреби в прекрасному, як життєвої необхідності. (Яценко М.А.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень;

Національно-патріотичний напрям:

«Гурток національно патріотичного виховання»

Мета програми - виховання громадянина-патріота України, що передбачає реалізації змісту освіти щодо набуття пізнавальної, практичної, творчої, соціальної компетентностей, утвердження любові до Батьківщини, духовності, моральності, шанобливого ставлення до національних надбань українського народу, наслідування найкращих прикладів мужності та звитяги борців за свободу та незалежність України.

(Гусак О.В.) – 144 год. на рік, 9 год. на тиждень.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти закладів позашкільної освіти є складовою освітньої програми і відображаються в навчальних програмах гуртків, секцій, інших творчих об'єднань закладів позашкільної освіти.

Методичний напрям передбачає роботу методичної комісії та методичних об'єднань, які здійснюють начально-виховну, методичну й дослідницько-експериментальну роботу. Кількість методичних об'єднань та їх склад визначаються відповідно до напрямів гурткової роботи ЦДБХТТ і затверджуються педагогічною радою.

Зміст і напрям роботи методичних об'єднань включають такі види діяльності:

- аналіз якості освітньо-кваліфікаційного забезпечення навчально-виховного процесу педагогічними кадрами;
- навчально-методичне консультування педагогічних кадрів закладу освіти;
- розробка, апробація та впровадження новітніх освітніх

технологій та інноваційних методичних підходів, перспективного педагогічного досвіду, поліпшення на цій основі організації методичної роботи тощо.

Відповідно до Положення Про проведення методичних об'єднань в ЦД БХТТ функціонують методичні об'єднання:

- гуманітарного напрямку;
- художньо-естетичного напрямку;
- національно-патріотичного напрямку;
- декоративно-ужиткового мистецтва та технічної творчості.

Відповідно до мети, яка спрямована на формування компетентностей вихованців ЦД БХТТ, конкретизована у завданнях і відображена у освітній програмі.

Освітній процес у закладі забезпечують 14 педагогічних працівників. Всі вони мають відповідний рівень освіти, володіють фаховою майстерністю. З них: 6 – основні працівники, 8 – за сумісництвом. Курсову перепідготовку педагоги проходять на базі Кіровоградського інституту післядипломної педагогічної освіти імені В.О. Сухомлинського.

Педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами. Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці, на виробництві тощо.

Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись. Основними видами підвищення кваліфікації є навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Педагогічний стаж роботи:

до 3 років	від 3 до 10 років	від 10 до 20 років	більше 20 років
4	1	5	4

Освітньо-кваліфікаційний рівень педагогів:

Спеціаліст або магістр (повна вища освіта)	Бакалавр (базова вища освіта)	Молодший спеціаліст (неповна вища освіта)
9	1	2

IV. Очікувані результати реалізації освітньої програми

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців, учнів і слухачів пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів 10 суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначення, вольного становлення. Формування громадянського поведінки, патріотизму, любові до України.